

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 17. juuli 2018
(OR. en)

11240/18

COJUR 12
COPS 271
CONUN 188
COAFR 191
JUR 372

MENETLUSE TULEMUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Delegatsioonid
Eelmise dok nr:	10884/18 COJUR 11 COPS 260 CONUN 169 COAFR 181 JUR 347
Teema:	Nõukogu järeldused Rahvusvahelise Kriminaalkohtu kohta Rooma statuudi vastuvõtmise 20. aastapäeva puhul

Delegatsioonidele esitatakse lisas nõukogu järeldused Rahvusvahelise Kriminaalkohtu kohta Rooma statuudi vastuvõtmise 20. aastapäeva puhul.

NÕUKOGU JÄRELDUSED
RAHVUSVAHELISE KRIMINAALKOHTU KOHTA ROOMA STATUUDI
VASTUVÕTMISE 20. AASTAPÄEVA PUHUL

1. 17. juulil 2018 möödub Rooma statuudi vastuvõtmisest 20 aastat, mille puhul nõukogu tervitab rahvusvahelise kriminaalõiguse valdkonnas viimase kahe kümnendi jooksul saavutatud tulemusi ning toonitab väärtuslikku panust, mida Rahvusvaheline Kriminaalkohus on andnud karistamatuse vastasesse võitlusesse. Ajal, mil reeglitepõhine rahvusvaheline kord on kasvava surve all, on selle kriminaalõigussüsteemi tugevdamine olulisem kui kunagi varem.
2. Nõukogu rõhutab, võttes ka arvesse ELi üldist välis- ja julgeolekupoliitika strateegiat, kui väga oluline on ühine reeglitepõhine maailmakord, mille juhtpõhimõtte on mitmepoolsus ja mille keskmes on Ühinenud Rahvaste Organisatsioon, ning kinnitab taas Euroopa Liidu vankumatut toetust Rahvusvahelisele Kriminaalkohtule ja võetud kohustust jätkata jõupingutusi Rooma statuudi üldkehtivuse edendamiseks ja kõikehõlmavuse säilitamiseks.
3. Nõukogu peab tervitatavaks konsensuse alusel kohtu pädevuse laiendamist agressioonikuritegudele alates 17. juulist 2018, millega viiakse lõpule Nürnbergi kohtuprotsesside ning 1998. aasta Rooma konverentsi ja 2010. aasta Kampala konverentsiga alustatud töö.
4. Euroopa Liit on olnud kohtu kindel toetaja alates selle loomisest ning on kasutanud oma käsutuses olevaid vahendeid, et aidata suurendada toetust kohtule. Rahvusvaheline Kriminaalkohus kui maailma esimene ja ainuke alaline kõige raskemate kuritegude uurimiseks ja nende eest vastutusele võtmiseks loodud rahvusvaheline kohus on tõendus rahvusvahelise kogukonna otsusekindlusest teha lõpp kõige koledamate kuritegude toimepanijate karistamatusele ja edendada vastutuse kultuuri.

5. Kohtu tegevus on märkimisväärselt parandanud kõige ebakindlamas ja haavatavamas olukorras olijate kaitset, langetades muu hulgas suundanäitavaid otsuseid seksuaalse vägivalla, lapssõdurite värbamise ja kultuuriväärtuste hävitamise asjades. Nõukogu toonitab kohtu tähtsat rolli jõhkrate kuritegude ohvrite jaoks õigluse jaluleseadmisel, andes neile võimaluse teha oma hääl kuuldavaks seeläbi, et nad saavad osaleda kohtuprotsessidel, neile antakse abi ja mõistetakse välja hüvitised neile tekitatud kahju eest. Kohtu loodud ohvrite sihtfond on aidanud tuhandeid ohvreid füüsilise ja psüühilise rehabilitatsiooni ning materiaalse toega. Nõukogu julgustab osalisriike ja ka teisi jätkuvalt toetama ohvrite sihtfondi.
6. Nõukogu julgustab jätkuvalt integreerima soolist perspektiivi ja analüüsi kogu kohtu tegevusse ja märgib tunnustavalt kohtu poolt sellega seoses tehtud tööd. Euroopa Liit rõhutab, kuivõrd tähtis on õiglane sooline ja geograafiline esindatus kohtunike, prokuröride, õigusnõustajate, ametnike ja muude kohtu töötajate seas, samuti et esindatud oleksid maailma peamised õigussüsteemid.
7. Nõukogu tuletab meelde kodanikuühiskonna tähtsat rolli kohtu rajamisel ja toimimisel ning ohvrite toetamisel ja võtab kohustuse kaitsta kodanikuühiskonna tegutsemisruumi ja reageerida inimõiguste kaitsjaid ähvardavatele ohtudele, muu hulgas suurendades rahalist toetust kõige suuremas ohus olevatele inimõiguste kaitsjatele.
8. Euroopa Liit peab väga kahetsusväärseks Burundi taganemist Rooma statuudist ja Filipiinide teadaannet statuudist taganemise kohta. EL kutsub kõnealuste riikide valitsusi oma otsust muutma. Samuti nõuab EL tungivalt, et riigid, kes ei ole veel Rooma statuuti ratifitseerinud, eriti kandidaatriigid, teeksid seda kiiresti. EL kutsub ka osalisriike üles kaaluma kas Rooma statuudi muudatuste ratifitseerimist või heakskiitmist, lähtuvalt nende riiklikest nõuetest.

9. Nõukogu on seisukohal, et Rooma statuudi osalisriikide mis tahes mureküsimusi tuleks käsitleda ja arutada asjakohastel foorumitel, ning innustab asjaomaseid riike osalema konstruktiivsetes aruteludes ja töötama vastastikku kasu toovate lahenduste leidmise nimel. Nõukogu innustab osalisriike järgima ühtsuse, koostöö, kooskõlastatuse ja täiendavuse põhimõtteid, pidades silmas ühiseid eesmärke, milleks on pikaajalise kasu tagamine rahvusvahelise õiguse jaoks ning kohtu töö tulemuslikkuse ja tõhususe suurendamine. Euroopa Liit ja selle liikmesriigid on valmis kuulama hoolikalt ja osalema konstruktiivses dialoogis seoses osa riikide väljendatud mureküsimustega, niivõrd kui Rooma statuudi keskseid põhimõtteid ei seata kahtluse alla. Rooma statuudi 20. aastapäev on ainulaadne võimalus teha seda otsekohesel viisil, võttes kokku praeguseks saavutatu, kuid arutades ka seda, mida toob tulevik.
10. Osalisriikide täielik koostöö kohtuga on äärmiselt oluline selleks, et kohus saaks täita oma volitusi tulemuslikult ja tõhusalt. Eelkõige vahistamismääruste kiire täitmine on üks peamistest kohtuga koostöö tegemise kohustustest. Euroopa Liit on kindlalt otsustanud edendada kohtuga tehtavat koostööd, rakendades järjepidevalt selle suuniseid koostööst keeldumise kohta, sh täideviimata vahistamismääruste täitmise kohta. Nõukogu kutsub kõiki osalisriike üles täitma täielikult oma Rooma statuudist tulenevaid kohustusi ja uurima võimalusi, kuidas veel kohtu tegevusele kaasa aidata, kaaludes selleks ka vabatahtliku koostöö kokkulepete sõlmimist. Nõukogu tuletab meelde, kuivõrd tähtis on ÜRO, sh julgeolekunõukogu, ja kohtu koostöö.
11. Nõukogu tuletab meelde, et Rahvusvaheline Kriminaalkohus on viimase võimaluse kohus, mis täiendab, mitte ei asenda riiklikke kohtuid. Seetõttu toonitab nõukogu, kuivõrd tähtis on riiklike jurisdiktsioonide ja kohtu täiendavus ja koostöö, mis on Rooma statuudi üks kõige olulisematest aspektidest, ning võtab kohustuse toetada riiklike õigussüsteemide tugevdamist. Nõukogu peab sellega seoses tervitatavaks kohtu prokuratuuri tegevust täiendavuse edendamisel ning rõhutab, et riikide jõupingutustel kõige raskemate rahvusvaheliste kuritegude sooritajate karistamatuse vastu võitlemisel on pikaajaline väärtus.

12. Nõukogu rõhutab vajadust suurendada Rahvusvahelise Kriminaalkohtu aspekti Euroopa Liidu sise- ja välispoliitika valdkondades, et tagada sidusus ja teha see rahvusvahelist humanitaarõigust, inimõigusi, rahu tagamist ja konfliktide lahendamist käsitlevate liidu arutelude lahutamatuks osaks, ning kinnitab veel kord oma tahet anda kohtule pidevat diplomaatilist tuge selleks, et see saaks oma volitusi tulemuslikult täita.
13. Nõukogu julgustab liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat esitama ettepanekuid võimalike edasiste sammude kohta, kuidas EL saaks veelgi täiustada oma võimeid ja struktuure, eesmärgiga suurendada ELi poolt rahvusvahelise kriminaalõiguse ja rahvusvahelise humanitaarõiguse valdkonnas võetavate meetmete nähtavust ja sidusust.
14. Nõukogu arvates annab Rooma statuudi vastuvõtmise 20. aastapäev võimaluse edendada karistamatuse vastast võitlust kõige raskemate rahvusvaheliselt muret tekitavate kuritegude puhul ning toetada õigusriigi põhimõtet. Nõukogu tunnustab osalisriikide astunud samme selle aastapäeva tähistamiseks, milleks üle maailma on korraldatud mitmesuguseid üritusi, et meeles pidada rahvusvahelise kriminaalõigussüsteemi arengut, ning julgustab ELi ja selle liikmesriike jätkuvalt suurendama teadlikkust Rahvusvahelisest Kriminaalkohtust ja Rooma statuudist, eelkõige noorte seas.
